

Veneenpohjien myrkkymaalaus usein turhaa

Teksti: Sakari Seppälä

Suolaisissa vesissä veneiden pohjiin takertuva kasvusto on melkoinen ongelma veneilijöille. Kasvuston vuoksi veneen nopeus laskee, polttoaineenkulutus lisääntyy ja päästöt kasvavat. Veneilijöiden elämää helpottavat veneenpohjamaalit, mutta niiden käyttämiseen olisi hyvä kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Myrkylliset veneenpohjamaalit ovat haitallisia vesielioille, koska suurin osa maalien sisältämistä tehoaineista liukenee veteen. Esimerkiksi Itämeren ekosysteemille tärkeät avainlajit rakkolevä ja sinisimpukka kärsivät antifouling- eli kiinnittymisenestovalmisteiden käytöstä.

Veneiden aiheuttamat päästöt eivät ole Itämeren suurin ongelma, jos vertailu tehdään saastemäärien perusteella. Veneistä liukenevat myrkyt vaikuttavat kuitenkin juuri siellä, missä niiden vaikutukset ovat tuhoisimmat. Ovathan venereitit ja satamat rantojen liepeillä, jossa monet vesieliot viihtyvät. Kaiken lisäksi päästöt ovat suurimmillaan eliöiden lisääntymisaikaan keväällä, kun uudessa maalissa kiiltävät alukset lasketaan veteen.

Vaihtoehtoiset maalit tulevat markkinoille

Viime vuosina markkinoille on tullut myös vaihtoehtoisia veneenpohjamaaleja, esimerkiksi liukkaaseen pintaan perustuvia teflon-valmisteita. Ruotsissa Itämeren puoleisella rannikolla

myrkyvaikutukseen perustuvien antifouling-maalien käyttäminen on kokonaan kielletty huviveneissä. Tästä syystä ruotsalaiset veneilijät ovat alkaneet käyttää teflonvalmisteisia maaleja veneidensä pohjassa. ”Kun vene lähtee liikkeelle, eliöt irtoavat liukkaasta teflonpinnasta”, kertoo ylitarkastaja Eeva Nurmi Suomen ympäristökeskuksesta (SYKE).

Itämeren herkän ekosysteemin suojelemiseksi Suomesakin on ryhdytty valvomaan aiempaa tehokkaammin meriympäristölle haitallisten veneenpohjamaalien eli antifouling-valmisteiden myyntiä ja käyttöä. Suomessa saa markkinoida vain sellaisia valmisteita, jotka on mainittu SYKEN sallitujen valmisteiden listassa.

Pienellä vaivalla eroon kasvustoista

Monet Itämeren linjaliikenteen laivoista pärjäävät ilman antifouling-maalausta. Sukeltajat puhdistavat pohjat kesällä ja talvella puhdistuksen hoitavat jäät. Ylitarkastaja Nurmen mukaan antifouling-maalien käyttäminen Suomen vesistöalueilla ei olekaan välttämätöntä.

Veneen pohjaa ei tarvitse maalata, mikäli veneen nostaa silloin tällöin kuiville: päivä pari loppukesällä tai alkusyksystä riittää tappamaan pohjaan kiinnittyneet vesieliot ennen kuin kasvusto ehtii aiheuttamaan haittoja. Painepesurilla tai harjaamalla levät saavat riittävästi kyytiä. Esimerkiksi ongelmal-

Antifouling-maaleja käytettäessä muistettava

- Myös veneenpohjamaalien käyttäjät altistuvat terveydelle haitallisille aineille sekä maalin liottimille ihon ja hengityksen kautta. Aineet voivat aiheuttaa allergiaa sekä ärsyttää ihoa, hengityselimiä ja silmiä.
- Antifouling-maalit ovat myrkyä: lue käyttöohjeet kunnolla ja suojaudu asianmukaisesti.
- Käytä märkähiontaa vanhan maalin poistoon ja vie maalinrippeet ongelmajätekierrätykseen.
- Anna maalin kuivua riittävän kauan.
- Vaihtoehtoisilla kiinnittymisenestomaaleilla pohjan voi tehdä niin sileäksi, että vesielöiden kiinnittyminen pohjaan vaikeutuu. Nämäkin maalit sisältävät kuitenkin usein vesielioille haitallisia aineita.

lisinta merirokkoa kertyy kyllä kesän aikana, mutta kasvustot saa irti raaputtamalla sitten, kun paatti nostetaan kuiville.

Ei turhia myrkyjä

Vaasan pohjoispuolella veneilijät ovat vapaat hankalimmasta pohjavieraasta, merirokosta. Jos veneen kotisatama on vähäsuolaisella merialueella tai jokisuistossa myrkkymaalit ovat turhia. Myös sisävesillä antifouling-valmisteiden käyttö on täysin tarpeetonta.